

obzornik

glasilo delovne skupnosti

BREST V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI SLOVENIJALE

82% delavcev glasovalo „za“

V ponedeljek 18. marca 1974 smo odločali o pomembnem koraku BRESTA. Z referendumom so delavci v vseh temeljnih organizacijah glasovali o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela SLOVENIJALE.

Čeprav odločajo o združevanju delavci po temeljnih organizacijah, smo ugotovili, da je od vseh glasovalnih upravičencev oddalo svoj glas »ZA« združitev 82 odstotkov delavcev. Posamezne temeljne organizacije pa so glasovale takole:

1. TOZD z n. sol. o. Tovarna pohištva Cerknica:
— zaposlenih 714 delavcev
— glasovalo »ZA« 560 delavcev ali 78 %
2. TOZD z n. sol. o. Tovarna ivernih plošč Cerknica:
— zaposlenih 83 delavcev
— glasovalo »ZA« 63 delavcev ali 76 %
3. TOZD z n. sol. o. Tovarna pohištva Martinjak:
— zaposlenih 416 delavcev

- glasovalo »ZA« 339 delavcev ali 81 %
4. TOZD z n. sol. o. Tovarna lesnih izdelkov Stari trg:
— zaposlenih 233 delavcev
— glasovalo »ZA« 208 delavcev ali 89 %
5. TOZD z n. sol. o. Tovarna pohištva Stari trg:

Podpis sporazuma v Idriji

Veliko prizadevanj, pojasnjevanja, usklajevanja in primerjanja je končno dalo sad: samoupravni sporazum o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela so sprejele vse zainteresirane delovne organizacije v enakem besedilu.

Proces združevanja, ki se je neformalno in v različnih odtenkih pričel že pred sedmimi leti, so postavili v novo obdobje pooblašeni podpisniki vseh delov-

- zaposlenih 155 delavcev
- glasovalo »ZA« 137 delavcev ali 89 %

Nasteti podatki nam povedo, da so delavci na podlagi organiziranih in neorganiziranih razprav, s pomočjo analize o ekonomski upravičenosti predvidenih povezav, ki jo je izdelala skupna komisija, dojeli potrebo po tesnejšem sodelovanju in po usklajevanju interesov z drugimi delovnimi organizacijami.

vina z izdelki lesnega gospodarstva.

Sporazum ni »zaprtga tipa«. Poleg tega, da ga bodo podpisnice spreminjale, če bodo tako narekovali novo nastali pogoji, lahko k temu sporazumu pristopijo tudi druge delovne organizacije — po postopku, ki je predviden v sporazumu samem.

V Idriji je bilo nadvse slovesno. Sporazum je bil podpisan v veliki tovarniški hali. Poleg podpisnikov so bili pri podpisovanju predstavniki delavskih svetov, družbenopolitičnih organiza-

cij in gospodarskega življenja. Pomembnemu dogodku je prisostvoval tudi predsednik republiškega izvršnega sveta inž. Andrej Marinc. Idrija je bila prva proizvodna delovna organizacija, ki se je povezala s trgovino Slovenijalesa, zato ji je bilo dodeljeno priznanje, da se prav v idrijski tovarni podpiše akt, ki pomeni odločen korak povezave med proizvodnjo in trgovino.

Temeljne organizacije BRESTA so za podpis sporazuma pooblastile glavnega direktorja delovne organizacije inž. Jožeta Strleta.

29 delovnih organizacij

Sestavljeno organizacijo združenega dela SLOVENIJALE — proizvodnja in trgovina Ljubljana z omenjeno solidarno odgo-

vornostjo sestavljajo:
— Lesna in pohištvena industrija Idrija, Sp. Idrija — z nadaljevanje na 2. strani

USPELE VOLITVE

Po nepopolnih podatkih je glasovalo na volitvah delegacij v zbor združenega dela občinske skupščine Cerknica v četrtek 28. 3. 1974 96,34 % delavcev organizacij združenega dela in obrtnikov. Ob tej priložnosti so delavci skupnih dejavnosti Bresta volili tudi nov svet skupnih dejavnosti ter člane skupnega delavskega sveta podjetja.

Na nedeljskih volitvah delegacij v krajevnih skupnostih v zbor krajevnih skupnosti, delegatov v družbeno politični zbor občinske skupščine in delegacij kmetov v okviru kmetijske zadruga in gozdnega gospodarstva v zbor združenega dela občinske skupščine pa je glasovalo 94,60 % volilnih upravičencev.

Rezultati glasovanja še niso obdelani, že sedaj pa lahko zapišemo, da so volitve dobro uspele v organizacijskem smislu, zelo visoka pa je bila tudi volilna udeležba. Naši ljudje se zavedajo novih kvalitete samoupravnih razmerij, ki jih omogoča nova ustava; v organe samoupravljanja in odločanja na ravni družbenopolitičnih skupnosti je tokrat prišlo bistveno več neposrednih proizvajalcev, žensk in mladine.

O podrobnejših rezultatih bomo pisali v prihodnji številki.

Slovesno podpisovanje sporazuma v Idriji

BREST V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI SLOVENIJALES

Nadaljevanje s 1. strani

omejeno solidarno odgovornostjo

— Lesna in pohištvena industrija Radomlje, Radomlje — s popolno odgovornostjo

— Tovarna »SORA«, Medvode — s popolno odgovornostjo

— Tovarna »JELKA«, Begunje pri Cerknici — s popolno odgovornostjo

— Tovarna furnira i šperploča »LIGNOSPERK«, Bosanski Novi — s popolno odgovornostjo

— Tovarna pohištva Brežice, Brežice — s popolno odgovornostjo

— Tovarna lesne galanterije Rimske Toplice, Rimske Toplice — s popolno odgovornostjo

— Lesna industrija Kočevje, Kočevje — s popolno odgovornostjo

— Tovarna stilnega pohištva in notranje opreme »STILLES«, Sevnica — s popolno odgovornostjo

— Tovarna pohištva Trbovlje, Trbovlje — s popolno odgovornostjo

— »STIL«, tovarna pohištva, Koper — s popolno odgovornostjo

— Tovarna meril Slovenj Gradec, Slovenj Gradec — s popolno odgovornostjo

— »ZICNICA«, tovarna strojev in opreme, Ljubljana — s popolno odgovornostjo

— »STOLARSKA«, Dobropolje — s popolno odgovornostjo

— Drveno industrijsko podjetje »KLANA«, Klana — s popolno odgovornostjo

— »TROPLES«, Koper — s popolno odgovornostjo

— trgovina Ljubljana, Ljubljana — z neomejeno solidarno odgovornostjo

— »ALPLES«, industrija pohištva, Železniki — z neomejeno solidarno odgovornostjo

— »LEDAVA«, mizarstvo-pisarniška oprema, Murska Sobota — s popolno odgovornostjo

— Lesna predelava Murska Sobota, Murska Sobota — s popolno odgovornostjo

— »MIZAR«, industrija stavbnega pohištva, Volčja Draga — s popolno odgovornostjo

— Lesno podjetje »OPREMA«, Izola — s popolno odgovornostjo

— »BREST«, industrija pohištva, Cerknica — z neomejeno solidarno odgovornostjo

— Kovinsko podjetje »LIV«, Postojna — z neomejeno solidarno odgovornostjo

— Kombinatske lesne industrije Logatec, Dol. Logatec — z neomejeno solidarno odgovornostjo

— »SVEA«, lesna industrija, Zagorje — s popolno odgovornostjo

— Lesno kemična industrija »LESONIT«, Ilirska Bistrica — z neomejeno solidarno odgovornostjo in

— Industrija nameštaja i građevinske stolarije »JELA«, Šabac — z neomejeno solidarno odgovornostjo.

teh programih je treba kupcu pomagati z različnimi nasveti, kako bi stanovanje z razpoložljivimi deli pohištva najbolje opretil. To pa lahko naredi le strokovnjak, ki dobro pozna program in ki je soodgovoren za oblikovanje in plasma blaga. Torej, ker je bil plasma blaga eden najaktualnejših problemov, se je bilo treba odločiti: ali razvijati lastno trgovsko mrežo, ali pa se čvrsteje povezati z eno od obstoječih trgovskih organizacij.

daljnega razvoja na tem področju zmožen obvladati tako usmerjeno proizvodnjo. Razumljivo pa je, da se bo moral organizacijsko prilagoditi tej novi situaciji. Med razpravo je bilo zelo pogosto vprašanje, ali bo z integracijo potrebno prelivati tudi kakšna sredstva. Direktnega prelivanja sredstev ne bo. Prav gotovo pa bodo potrebe pokazale, da bo treba sredstva združevati in jih usmerjati tja, kjer bo najbolj

zdrženega dela v sestavi delovnih organizacij oziroma delovne organizacije v sestavi sestavljenih organizacij zdrženega dela sicer samostojno določajo in sprejemajo svoje programe in plane, pri tem pa so dolžne upoštevati skupne interese, ugotovljene po določenih sporazumah.

Tvrdka te nove velike organizacije je: SLOVENIJALES — PROIZVODNJA IN TRGOVINA SESTAVLJENA ORGANIZACIJA

Glasovanje za združitev v sestavljeni organizaciji Slovenijales

ječih trgovskih organizacij. Odločitev je šla v drugo smer in po mojem globokem prepričanju tudi edino pravilno. Mi smo ves čas po vojni vlagali sredstva v razvoj proizvodnih kapacitet in nismo bi bili, da bi to orientacijo spremenili.

Koristneje bi bilo in tudi še bo iskati izhod v povezovanju. Prepričan sem, da je to šele prva faza. V nadaljnjem povezovanju bo treba zajeti celoten proizvodni cikel od pridobivanja surovin, predelave, do plasiranja blaga na trgu.

Seveda samo formalno povezovanje še ni vse. Potrebni bodo nadaljnji napori na področju specializacije, tipizacije, standardizacije, skratka treba bo oblikovati veliko serijsko, oziroma masovno proizvodnjo. To pa je mogoče le, če bomo obvladali več tržišč hkrati. V tržnem pogledu se bomo morali čim bolj širiti, v proizvodnem pa ožiti in specializirati. Le na ta način bomo dosegli visoko produktivnost dela.

Slovenijales je s svojimi tržnimi silnicami in programom na-

potrebno in kjer se bodo najhitreje rentirala. To pa je prav gotovo v interesu nas vseh in tudi širše družbene skupnosti.

Omeniti je sicer treba, da se na ravni sestavljenega podjetja formira rezervni sklad. Sredstva vanj se bodo stekala po stopnji 2% in naj bi se dodeljevala kot posojilo tistim TOZD, ki bi prišle v ekonomske težave in bi jih bilo treba sanirati. Vsa druga sredstva pa ostajajo podjetju, tako kot so bila v preteklosti. Seveda ostajajo temeljnimi organizacijam zdrženega dela, ker je to neodtujljiva pravica, zajamčena z ustavo. Torej tudi če bo šlo za kakšno združevanje sredstev, bo o tem odločala temeljna organizacija.

Integracija brez dvoma prinaša koristi, ki pa jih je številčno in realno ovrednotiti izredno težko. Realizacija srednjeročnega programa razvoja, ki je v analizi podan, je največje jamstvo o upravičenosti te integracije. To pa je bilo tudi osnovno vodilo, da se je kolektiv za tako povezovanje odločil.

ZDRUŽENEGA DELA, LJUBLJANA, Z OMEJENO SOLIDARNO ODGOVORNOSTJO. Prvih treh elementov, to je imena, dejavnosti in kraja, kjer ima sestavljena organizacija sedež, nam gotovo ni treba pojasnjevati. Točno pa je treba vedeti, kaj pomeni »z omejeno solidarno odgovornostjo«. Ta oznaka pomeni, da vse delovne organizacije, ki so podpisale navedeni sporazum, jamčijo (odgovarjajo) za obveznosti, vendar omejeno. Omejitve ali z drugimi besedami višina, do katere jamči posamezna delovna organizacija, je odvisna od njenega poslovnega sklada in se nanaša samo na obveznosti, ki izvirajo za sestavljeno organizacijo zdrženega dela iz najetih investicijskih kreditov in kreditov za obratna sredstva v okviru skupnih sprejetih razvojnih programov.

Podpisnice sporazuma so se dogovorile, da bodo proizvodne delovne organizacije usmerjale prodajo svojih izdelkov in svojo nabavo prvenstveno preko trgovinske delovne organizacije v sestavljeni organizaciji zdrženega dela. Le-ta pa je dolžna opraviti prodajo in nakupe z vso skrbnostjo in pod najugodnejšimi pogoji. O uporabi dohodka, ki nastane iz tega poslovanja, odloča delavski svet sestavljene organizacije zdrženega dela na podlagi razvojnih in drugih načrtov skupnega dela in razvoja.

Po sporazumu lahko vsaka proizvodna delovna organizacija zaradi obstoječih lastnih trgovskih mrež v dosedanjem obsegu in zagotovi v njej enotno sprejeto prodajno politiko. V prihodnjem skupnem poslovanju pa bo prav gotovo med glavnimi nalogami tudi gradnja oziroma modernizacija skupne trgovske mreže.

Opravljanje zadev, ki so skupnega interesa za vse delovne organizacije, to se pravi samoupravljanje, se bo v sestavljeni organizaciji zdrženega dela izvajalo v zborih delovnih ljudi in v delovnih skupinah.

Konec na 3. strani

7 milijard skupnega dohodka

Na tiskovni konferenci, ki je bila dan pred podpisom, so bili predstavniki tiska na kratko seznanjeni s podobo nove organizacije, ki združuje poleg slovenskih tudi nekatere delovne organizacije iz drugih jugoslovanskih republik. K temu velja omeniti še 17 podjetij in predstavništev v tujini.

Podpisnice imajo preko 15.000 delavcev in razpolagajo z vsemi vrstami proizvodnje do primarne predelave lesa, žaganja lesa, ivernih in lesenitnih plošč ter najrazličnejšega pohištva. Velik pomen sporazuma je prav v usklajenih razvojnih načrtih, ki naj

zagotovijo ekonomsko utemeljeno delitev dela in vključitev specializiranih enot v jugoslovanski gospodarski načrt. Sestavljena organizacija SLOVENIJALES bo obsegala v Jugoslaviji okrog 9% proizvodnje žaganega lesa, 17% proizvodnje iveric in 10% proizvodnje pohištva. Podpisnice sporazuma so ustvarile lani preko pet milijard celotnega dohodka, za leto 1974 pa je njihov celotni dohodek planiran blizu sedem milijard dinarjev.

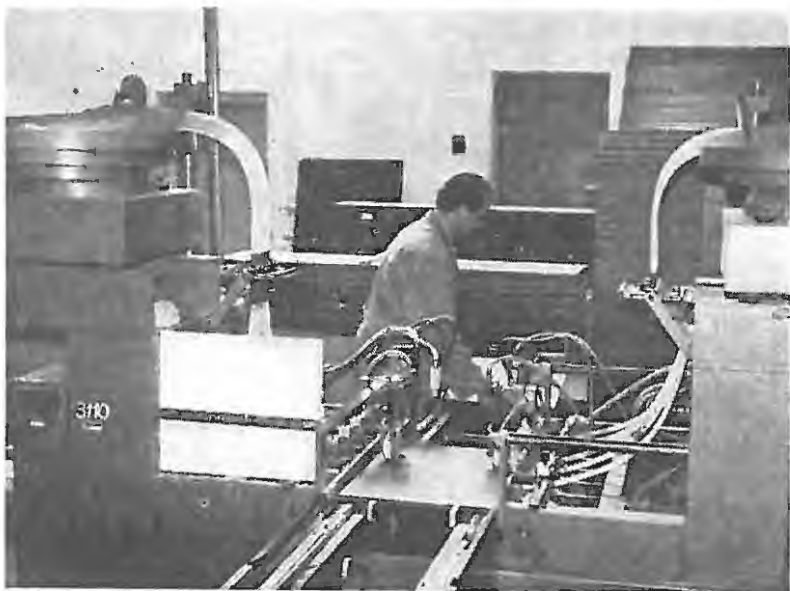
Sestavljena organizacija bo seveda ohranila in povečala svoja prizadevanja za uspešno vključitev v mednarodno delitev dela.

Sporazum skupnih interesov

Ne bo odveč, če še enkrat na kratko zapišemo razloge in prednosti, ki so vodile kolektiv k tej združitvi. Predvsem zadeve ne smemo obravnavati čustveno, temveč s širših gospodarskih ozirih in koristi. Te koristi pa v perspektivi prav gotovo so. Brest je v svojem razvoju dosegel obseg in nivo, ki je pogojeval in terjati nove premike v poslovnih orientacijah. Pojavljale so se di-

leme, ali naj svoje sile usmerimo v nadaljnji razvoj kapacitete, ali pa v razvoj trgovske mreže.

Plasma blaga je že od leta 1969 eden najaktualnejših problemov, zlasti pa se je ta problem zaostрил z uvajanjem komponentalnega programa. Prodaja komponentalnega programa je namreč mnogo bolj zahtevna od klasičnih dnevnih sob, spalnic, jedilnic in temu podobnega. Pri

Delavec v proizvodni dvorani TP Cerknica

Nova samoupravna razmerja

Ob odločitvi, ki smo jo sprejeli z referendumom, si velja osvežiti spomin o položaju, v katerega pridejo delovne organizacije s podpisom oziroma z registracijo samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeni organizaciji zdrženega dela.

Delovna organizacija, ki je lahko enovita (brez TOZD), ali pa so jo ustanovile temeljne organizacije, obdrži v sestavljeni organizaciji svojo pravno osebnost. Ne spreminjata se niti pravni položaj delovne organizacije, ki ga ima po ustavi in po samoupravnem sporazumu, s katerim je bila ustanovljena, niti obsežje takega položaja, ki se izraža najprej v firmi delovne organizacije.

Vseh 29 delovnih organizacij, ki so v sredo 20. 3. 1974 podpisale samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeni organizaciji zdrženega dela se je dogovorilo, da bodo pri svojem poslovanju izkazovale pripadnost k tej zares veliki gospodarski organizaciji s tem, da bo vsaka izmed njih zapisala pred svojo firmo oznako SLOVENIJALES.

Zanimivo je seveda, da so ta samoupravni sporazum podpisale delovne organizacije najrazličnejših velikosti, če jih merimo po številu zaposlenih oziroma po njihovem celotnem dohodku. To pomeni, da so našle vrsto stvari, za katere sodijo, da jih bodo najlažje pa tudi najceneje reševale skupno. Temeljne organizacije

Plan za leto '74 v javni razpravi

Proizvodnja podjetja v letu 1974 za 30 % višja kot v letu 1973. Prodajo planiramo povečati za 38 %. Finančni pokazatelji kažejo kljub porastu nabavnih cen ugodnejšo stopnjo rasti. Poslovna uspešnost ponovno za izplačilo.

Osebnih dohodki na zaposlenega višji za 15 %. Ukrepi za doseganje višje produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja.

V zadnji številki našega glasila je bilo omenjeno, zakaj kasni sprejem plana na leto 1974, tako da o tem nimamo namena dodatno pisati.

Plan za leto 1974 se sprejema v dokaj razgibani gospodarski situaciji in sprejeti samoupravni organiziranosti Bresta po temeljnih organizacijah kot osnovnih nosilcih nadaljnjega razvoja. Tudi na področju financiranja in

To zahteva organizacijsko in vsebinsko utrjevanje temeljnih organizacij združenega dela, njihovo samoupravno povezovanje v širše sisteme združenih sredstev in dela, ker se le na tak način hitro in učinkovito razrešujejo neskladnosti in pomanjkljivosti na področju trga, cen, pomanjkanja surovin, združevanja sredstev in njihove racionalne in ekonomične porabe.

Tudi Brest se vključuje v tako zastavljene koncepte, saj je izdelal srednjeročni program razvoja do leta 1980, poleg tega pa se samoupravno povezuje (s trgovino, povezovanje v okviru gospodarstva in lesne industrije notranjsko-krške regije).

Plan proizvodnje smo izdelali po temeljnih organizacijah in za podjetje kot celoto, kar je v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom in izdelano metodologijo planiranja.

Proizvodni plan je usklajen s prodajnimi možnostmi, obstoječimi kapacitetami, delovno silo, potrebnimi obratnimi sredstvi,

se zahteve in povpraševanje na trgu po določenih izdelkih zmanjšuje, ker pohištvo kot izdelek podleže modnim spremembam. Nov program pohištva je torej rezultat tržnih zahtev in zagotovitve kontinuitete v plasmaju.

Prodaja je planirana v letu 1974 na nivoju 362,3 milijonov dinarjev, kar je za 38 % več kot v letu 1973. V plasmaju je predviden padec izvoza, kar je povsem razumljivo glede na proizvodni program in tržna gibanja na zunanjem tržišču. V planu smo pripravili vrsto ukrepov za zagotovitev hitrejših stopnje izvoza in se bomo sproti prilagajali zahtevam zunanjih tržišč.

Planirana prodaja na domačem trgu kaže hitrejšo stopnjo rasti v primerjavi s celotno prodajo.

Prodaja primernih izdelkov na domačem trgu pa se glede na na večjo interno predelavo v letu 1974 zmanjšuje, kar je v skladu s politiko temeljnih organizacij.

Moramo poudariti, da je prodaja pohištva odvisna od vrste faktorjev, saj gre za prodajo trajnih dobrin, torej dobrin, čigar nakup programiramo v skladu z razpoložljivimi zmogljivostmi. Prav gotovo bo potrebno tudi v letu 1974 širiti prodajna področja kljub navezavam na trgovske potencialne.

Na področju prodaje furnirnega poslovnega pohištva predvidevamo plasma in proizvodnjo širšega sortimenta dnevnih sob. Tudi na področju kuhinjskega pohištva je predvidena razširitev programa na več izvedb kuhinjskih elementov.

Sedežno pohištvo v novih izvedbah bo po naših ocenah bolj prilagojeno proizvodnji in kupcem. Moramo se zavedati, da začetna konjunktura plasmaja pohištva na domačem trgu ne bo večna in da bo problem plasmaja (tudi zaradi konkurence) zopet v ospredju. Potrebno bo angažiranje slehernih potencialov za doseganje zastavljenih ciljev prodaje.

Osebnih dohodki v letu 1974 naj bi za podjetje kot celoto narasli za 15 %, tako da bi poprečje izplačanega osebnega dohodka znašalo 2140 dinarjev. Po posameznih temeljnih organizacijah pa je ta stopnja dokaj usklajena s poprečjem. Glede na to, da smo predvidevali, da najnižji osebni dohodek na Brestu z letom 1974 znaša 1400 dinarjev.

V letu 1974 je predvidena tudi poslovna uspešnost, tako da je v interesu temeljnih organizacij in slehernega delavca čimbolj racionalno in ekonomično poslovanje, ker se to odraža na povečanju dohodka in osebnih dohodkov.

Bilanca stanja sredstev in virov sredstev za obratne namene je usklajena in kaže pozitivne tendence. V planu predvidevamo enako in usklajeno rast aktivnih in pasivnih razmejitev v strukturi obratnih sredstev prikazana le skozi zaloge.

Vprašanje obratnih sredstev je predvsem zaradi zagotovitve nemotene proizvodnje procesa in likvidnosti temeljnih organizacij potrebno posvetiti vso pozornost.

V smislu določil samoupravnega sporazuma so planirana obratna sredstva po TOZD limitirana. Vsako prekoračenje v letnem poprečju bremeni temeljno organizacijo kot vir in se ji zaračunajo obresti po poprečni obrestni meri, veljavni za bančna posojila. Tako zaračunane obresti predstavljajo za TOZD stroške poslovanja in se v obračunu evidentirajo.

TOZD, ki bo dosegla nižja obratna sredstva, kot so v planu, bo dobila obračunane obresti po enaki obrestni meri in ji te povečujejo realizacijo oziroma aktivnost.

V primeru, da vse TOZD prekoračijo planirana obratna sredstva in se v ta namen najamejo

Kanal za površinsko obdelavo v TPC

posojila, se znesek posojila in s tem vse obveznosti v zvezi z njimi porazdelijo na TOZD v skladu s potrebami.

Za doseganje zastavljenih planskih ciljev bo potrebno aktivirati rezerve, povečati produktivnost in ekonomičnost dela, racionalizirati porabo stroškov izdelovanja in režijskih stroškov na vseh nivojih. Pri tem pa je potrebno

angažirati slehernega delavca, ker le na ta način lahko zagotovimo rast dohodka in osebnih dohodkov.

Vse akcije pa morajo potekati v smislu zastavljenih načel, zapisanih v samoupravnem sporazumu o združevanju temeljnih organizacij, in skupnih interesov delavcev v združenem delu.

B. MISIČ

V Tovarni pohištva Cerknica

terenskih skupnosti so z ustavo postavljena načela, ki omogočajo svobodno menjavo dela, kar pomeni neposredno odločanje delovnih ljudi glede obsega in kvalitete družbenih dejavnosti.

Leto 1974 je dejansko leto, v katerem se nadaljuje realizacija zastavljenih srednjeročnih ciljev v programu razvoja 1971-1975.

BREST V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI SLOVENIJALES

Nadaljevanje z 2. strani

lavskem svetu sestavljene organizacije. Po določitih sporazuma je glavna naloga delavskega sveta pri gospodarjenju z združenimi sredstvi nenehno usklajevati skupne interese s posamičnimi interesi združenih delovnih organizacij. Delavski svet sestavljajo delegati, in sicer tako, da vsaka enovita delovna organizacija izvoli po enega delegata in njegovega namestnika, v delovnih organizacijah, kjer so temeljne organizacije, pa ima to pravico vsaka izmed temeljnih organizacij. Mandatna doba delegatov je dve leti.

Ob zaključku tega skopega pregleda določil, ki nam nakazujejo obsebe položaja v okviru nove sestavljene organizacije združenega dela, pa velja ugotoviti, da je zdaj na začetku težko podrobneje zagotavljati in napovedovati način in področja skupnega poslovanja. Eno je gotovo: delovne organizacije, podpisnice sporazuma, si bodo sproti utirale pot na domačem in tujem trgu in si postavljale medsebojna razmerja, kar bo imelo za posledico potrebo po tekočem spreminjanju oziroma prilagajanju samoupravnega sporazuma, ki smo ga sklenili v preteklih dneh.

kooperacijskimi sodelovanji med enotami in zunanjimi partnerji itd. Prav gotovo je eden osnovnih problemov zagotovitve predvidenega proizvodnega plana redna in kontinuirana dobava surovin in reprovromaterialov.

Zato je normalno, da se bodo zaloge kritičnega materiala povečale, poleg tega pa je treba storiti vse ukrepe, da se lansirni programi postavljajo na daljše obdobje, ker je le tako mogoče pravočasno zagotoviti potreben material in surovino za reprodukcijo.

Delovna organizacija Brest planira obseg proizvodnje za leto 1974 na nivoju 378,3 milijonov dinarjev, kar pomeni, da se v primerjavi s lanskim obsegom proizvodnje povečuje za 30 %. Stopnja rasti obsega proizvodnje se povečuje za 30 %. Stopnja rasti obsega proizvodnje po vseh TOZD je visoka in, lahko ugotovimo, dokaj usklajena. Sedanji obseg proizvodnje je rezultat tudi omejenih kapacitet (iverne plošče, žagan les), tako da z višjim obsegom proizvodnje lahko računamo le z dodatnimi investicijskimi vlaganji. Vlaganja so predvidena v srednjeročnem programu po terminih in prioritetah.

Tudi v letošnjem planu so predvidena kooperacijska sodelovanja med temeljnimi organizacijami, prav tako pa se pojavljajo kooperacijska sodelovanja z zunanjimi partnerji. Prav gotovo je kooperacijsko sodelovanje ena od možnosti zagotavljanja višjega obsega proizvodnje in specializacije proizvodnje v temeljnih organizacijah.

V letošnjem programu se pojavljajo novi izdelki, ki so rezultat razrešitve proizvodnega programa in s tem povečevanja potencialnih tržišč. Poleg tega pa

Zaključni računi po temeljnih organizacijah

Sprejeti samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo Brest narekuje med drugim tudi spremembo evidence in obračunov poslovanja po temeljnih organizacijah. Za vse temeljne organizacije morajo biti izdelani periodični in zaključni računi, tako da je iz njih razviden uspeh poslovanja po posameznih kategorijah.

Za leto 1973 so izdelani zaključni računi po pripravljeni metodologiji, vsebovani v samoupravnem sporazumu. Rezultati poslovanja so torej znani po vseh kategorijah in po obveznostih za temeljne organizacije in podjetje kot celoto.

Tako prikazovanje in obračunavanje poslovnih rezultatov je prav gotovo pravilno, saj omogoča temeljnim organizacijam celoten pregled poslovanja nad svojimi rezultati in rezultati gospodarjenja ostalih temeljnih organizacij, kot dejansko omogoča pregled zaključnih računov in periodičnih obračunov po temeljnih organizacijah.

Prav gotovo se doseženi, čisti ekonomski odnosi v okviru zastavljenih planskih ciljev in zastavljenih načel solidarnosti in vzajemnosti temeljne organizacije lažje razpravljajo in odločajo o združevanju sredstev za investicije za obratna sredstva, o sredstvih za interne skupnosti

in krajevne skupnosti in o načelih politike nagrajevanja. Tako postavljeni izračuni gospodarjenja temeljnih organizacij stimulirajo zaposlene k večji produktivnosti dela in racionalnosti stroškov poslovanja, kar je v planu za leto 1974 zelo poudarjeno načelo.

Za izvajanje zastavljenih srednjeročnih ciljev temeljne organizacije z znanimi sredstvi in viri sredstev veliko lažje izvajajo politiko investiranja in prelivanja sredstev ter najemanja kreditov po nosilcih nalog.

Za skupne dejavnosti se vodi v okviru danih sredstev evidenca porabe, vsako doseganje presežne vrednosti pa se po zaključnem računu prenaša na temeljne organizacije po višini opravljenega dela. Na primer: presežna vrednost v Salonih se vrača na temeljne organizacije po masi izvršene prodaje blaga temeljnih organizacij v Salonih.

Moramo poudariti, da, kljub povečanemu obsegu dela na področju evidence in obračunov, število režijskih delavcev ni naraslo.

Tak obračun pa je za skupne dejavnosti stimulativen, istočasno pa jih obvezuje na čimboljšo kvaliteto opravljenega dela, ker se skozi uspešnost poslovanja temeljnih organizacij pokaže tudi njihov delež v osebnih dohodkih.

B. MISIČ

Razrez ivernih plošč v TP Stari trg

Sindikalna lista in dopolnitve samoupravnih sporazumov

V razvoju samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja je vloga sindikata vse pomembnejša in postaja nosilec akcij za zaščito pravic, ki izvirajo iz dela, katere naj bodo tudi usklajeno urejene v vseh samoupravnih sporazumih in internih aktih temeljnih organizacij združenega dela. Spremembe samoupravnih sporazumov na osnovi aktih temeljnih organizacij združenega dela. Spremembe samoupravnih sporazumov na osnovi aktih temeljnih organizacij združenega dela. Spremembe samoupravnih sporazumov na osnovi aktih temeljnih organizacij združenega dela.

Samoupravni sporazum Lesne industrije združuje celotno lesno industrijo in obrtno proizvodnjo v SR Sloveniji pri Poslovnem združenju LES. Takoj po sprejetju sindikalne liste, je skupna komisija podpisnic samoupravnega sporazuma pristopila k izdelavi predloga za dopolnitev sporazuma po sindikalni listi. Dopolnitve sporazuma na podlagi liste bodo po predlogu komisije izvršene do konca aprila tega leta. Veljavnost sprememb v praksi pa nastopi, ko so določila sindikalne liste sprejeta tudi v internih aktih temeljnih in drugih organizacij združenega dela. Novosti, ki prinaša sindikalna lista, so po izvršenem vnosu v samoupravni sporazum obvezne za vse podpisnice in so naslednje:

1. Najnižji osebni dohodek delavca, ki dela pol delovnega časa in dosega normalen delovni uspeh, mora znašati najmanj 60 % poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, za kar velja objava zavoda SRS za statistiko.

2. Plačilo za delo, ki traja dalj kot poln delovni čas (nadurno delo), gre delavcu dohodka v višini 50 % obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

3. Za delo v nočnem delovnem času gre delavcu dohodek v višini od 25 do 50 % obračunske osnove osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je delal v nočnem času. Predlog v samoupravnem sporazumu je 30 %.

4. Za redno delo na dan nedelje gre delavcu dohodek v višini 30 do 50 % obračunske osnove osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je delal v nedeljo. Predlog v samoupravnem sporazumu je 30 %.

5. Za delo na dan zveznega in republiškega praznika gre delavcu poleg zakonsko določenega nadomestila osebnega dohodka zaradi dela na ta dan še dodatek v višini 50 % obračunske osnove za redni delovni čas.

6. V primeru deljenega delovnega časa pripada delavcu dodatek v višini največ 350.- din ne

to mesečno. Za deljen delovni čas se šteje, če prekinitev traja več kot dve uri.

7. Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižje od 90 % mesečnega neto osebnega dohodka delavca. Osnova je izplačani osebni dohodek v preteklem letu.

8. Ovrednotenje delovnih izkušenj in stalnosti je lahko v internem aktu podpisnice sporazuma najvišji možni odstotek po naslednji razpredelnici:

Delovna doba	Največji odstotek neto meseč. OD delavca
nad 1 do 5 let	1
nad 5 do 10 let	2
nad 10 do 15 let	4
nad 15 do 20 let	6
nad 20 do 25 let	8
nad 25 do 30 let	10
nad 30 let	12

Posebna stimulacija za stalnost ne more presegati 5 % osebnega dohodka delavca.

9. Izplačila iz naslova civilno pravnih razmerij se morajo ob obračunskih odbitkih obravnavati na organih upravljanja.

10. Dnevnica za službena potovanja v državi znaša za čas odsotnosti več kot 8 do 12 ur največ 80.- din, za čas odsotnosti več kot 12 ur pa največ 120.- din.

Stroški prenočevanja na podlagi računa se knjižijo največ do 130.- din, v primeru da se ne predloži račun, pa za prenočevanje največ 60.- din.

11. Dnevnice za službena potovanja v tujino se določijo v višini, ki velja za republiške državne organe.

12. Kilometrini za prevoženi kilometer za uporabo osebnega avtomobila v službene namene znaša 1.30 din.

13. Terenski dodatek kot povračilo za povečane stroške materialne stroške, ki jih ima delavec pri delu in prebivanju na terenu, znaša največ 54.- din na dan.

14. Nadomestilo za ločeno življenje znaša mesečno 1.000.- din in ne pripada delavcu takrat, kadar odkloni ponujeno primerno stanovanje v kraju zaposlitve ali da se je vselil, družine pa ni preselil.

15. Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela v višini stroškov javnih prevoznih sredstev na določenih relacijah se lahko krijejo delavcu le nad 20.- din. Kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se lahko obračunavajo stroški prevoza na delo in z dela v višini največ 0,40 din za km. Upravičenost do povračila izdatkov za prevoz na delo in z dela ter konkretno

višino povračil se določijo v internih aktih.

16. Povračilo selitvenih stroškov gre delavcu ali njegovim družinskim članom, če se selijo iz kraja dosedanjega stalnega bivališča v drugi kraj zaradi dela, če je preselitev v interesu temeljne organizacije združenega dela ali druge organizacije za voljo upokojitve ali smrti. Selit-

Obdelava polizdelkov v Tovarni pohištva Cerknica

veni stroški se povrnejo upokojujencem tudi za selitev v istem kraju, če izpraznijo družbeno stanovanje, ki so ga dobili v najem pri delovni organizaciji, kjer so bili zaposleni in je za izpraznitev tega stanovanja zainteresirana delovna organizacija.

17. Regres za prehrano med delom znaša 100.- din na delavca mesečno. Delavcem mora biti zagotovljena organizirana prehrana med delom. Regres za prehrano gre tudi učencem v gospodarstvu, dijakom in študentom na praksi.

18. Nagrade študentom in dijakom za prakso ter nagrade učencem v gospodarstvu ne smejo biti nižje od 500.- in ne višje kot znaša najnižji mesečni neto OD, določen v samoupravnem sporazumu. Nagrade ne izključujejo izplačila štipendij za šolanje.

19. Za odškodnine racionalizatorjem, novatorjem in avtorjem izboljšav morajo delovne organizacije v svojih internih aktih določiti kriterije za izračun višine.

20. Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo znašajo najmanj 6 % bruto osebnih dohodkov.

21. Namenski znesek za izobraževanje znaša najmanj 1,5 % bruto osebnih dohodkov. Ta sredstva so namenjena za družbeno-ekonomsko, politično in strokovno usposabljanje ob delu, za pridobitev poklicne izobrazbe in prekalifikacije, štipendije, za namenske investicije in za druge namene, v skladu z družbenimi dogovori ali samoupravnimi sporazumi o kadrovski politiki in štipendiranju.

22. Oblikovanje sredstev sklada skupne porabe je lahko le do višine poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu, pomnoženega s številom delavcev v delovni organizaciji. V tako oblikovana sredstva niso všteta namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo, za gradnjo počitniških domov, preventivno zdravstveno varstvo, odpravnine, otroško varstvo, humanitarne organizacije in pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu.

23. Sredstva za nadomestitev stroškov rednega letnega dopusta

se oblikujejo v višini od 600.- do 900.- din na zaposlenega. Regres za letni dopust gre tudi učencem v gospodarstvu. Predlog v samoupravnem sporazumu je 750 din.

24. Za solidarnostne pomoči se štejejo:

— pomoč družini umrlega zaradi posledic nezgode pri delu v višini pogrebnih stroškov po računu pristojne organizacije

— ob smrti v ožji družini in v primeru daljše bolezni delavca lahko znaša denarna pomoč največ en poprečni neto mesečni

— druge solidarne pomoči. Predlog za te solidarnostne pomoči razen pod prvo alinejo daje osnovna organizacija sindikata.

25. Odpravnina ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj 2 in največ 3 poprečne mesečne neto osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu. Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

V internih aktih se določijo kriteriji za uporabo pravice do odpravnine, pri čemer zlasti upoštevajo dolžino delovne dobe in pogoje, pod katerimi je delavec pretežno delal.

26. Nagrade ob delovnih jubilejih. Delavec lahko dobi ob delovnih jubilejih nagrado. Zgornji zneski nagrade za delovne jubileje so:

— za 10 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 1 poprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega v SRS v preteklem letu,

— za 20 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 1,5 poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu,

— za 30 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 2 poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu,

— za 40 let (za 35 let za ženske) oziroma ob upokojitvi, odpravnina (glej poglavje odpravnine).

Kaj se šteje za delovno dobo v isti delovni organizaciji in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne delovne jubileje, določijo podpisnice sporazuma v svojem internem aktu.

Med novostmi, ki jih prinaša sindikalna lista je tudi revalorizacija kalkulativen osebnih dohodkov glede na povečanje življenjskih stroškov. Odstotek povečanja ugotavlja Zavod SRS za statistiko ob trimesečnih obračunskih obdobjih v primerjavi z mesecem decembrom 1973. leta. Povečanje skupnih zneskov kalkulativen osebnih dohodkov na podlagi poprečnega porasta življenjskih stroškov, pomeni za to kategorijo prilagajanje tokovom družbeno ekonomskega razvoja v politiki delitve dohodka in osebnih dohodkov.

T. Zigmund

Pogodba z zdravstvenim domom

Pred kratkim smo z Notranjskim zdravstvenim domom Vrhnik sklenili novo pogodbo o organizaciji obratne ambulante ter o opravljanju in plačevanju preventivnih zdravstvenih storitev. S tem smo postavili na čisto nove temelje predvsem plačevanje preventivnih zdravstvenih storitev. Prejšnja pogodba je bila v tem pogledu pomanjkljiva, saj je določala splošno odmerjeno plačevanje precejšnjega dela stroškov te institucije, ne glede na obseg in kvaliteto zdravstvenih storitev.

Nova pogodba deli preventivne zdravstvene storitve v tri značilne skupine. Te so:

a) zdravniški pregledi delavcev pred zaposlitvijo v naši delovni organizaciji ter prvi in periodični pregled delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih;

b) pregledi delovnih prostorov in delovnih mest glede na zdravstvene škodljivosti pri delu (prepih, strupeni plini, prah, intenzivni psihični in fizični napor itd.) cepljenje proti influenci in druge preventivne storitve;

c) razna redna zdravniška opravila, kot so:

— redno pregledovanje omaric za prvo pomoč, nabava ustreznega sanitetnega materiala za te omarice in kontinuirano izpopolnjevanje znanja delavcev, ki so zadolženi za nudenje prve pomoči;

— sodelovanje pri sestavi jedilnikov v obratih družbene prehrane zaradi zagotovitve biološke in kalorične vrednosti hrane ter občasni sanitarni pregledi teh obratov;

— izdelava polletnih analiz o

zdravstvenem stanju delavcev, ki so v tem obdobju iskali zdravniško pomoč v obratni ambulanti, in predlaganje ustreznih ukrepov za izboljšanje njihovega zdravstvenega stanja, v kolikor je to pogojeno z izboljšanjem delovnih pogojev.

V skladu s tako razdelitvijo preventivnih zdravstvenih storitev je določen tudi način njihovega plačevanja. Stroške prvih in periodičnih zdravniških pregledov bomo poravnali po priznanem ceniku. Drugo vrsto del, ki jih bo obratna ambulanta prav tako opravljala po predhodnem naročilu, bomo plačevali po obračunanih režijskih urah. Cenik in režijska ura sta s pogodbo natančneje določena in se lahko spreminjata samo na podlagi dovolj utemeljenih razlogov (spremembe osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev ipd.). Tretjo vrsto storitev bomo plačevali tako, da bomo poravnali polovico osebnih dohodkov medicinske sestre, ki bo ta dela opravljala.

Obratna ambulanta bo še naprej tesno sodelovala z ustreznimi strokovnimi službami in organi Bresta z namenom, da se doseže čim popolnejše obvarovanje zdravja in delovnih sposobnosti vseh delavcev podjetja, izboljšajo njihovi delovni pogoji in odpravijo vzroki obolenj. Enako kot doslej bo opravljala tudi kurativno dejavnost. To pomeni, da bo še naprej poslovala tudi kot splošna ambulanta za naše delavce. Plačevali pa teh storitev seveda ne bomo, saj so sestavni del splošnega zdravstvenega varstva delovnih ljudi naše socialistične skupnosti.

V. Žnidaršič

Naprava za robovno obdelavo v TP Stari trg

Nove cene repromaterialov

Zdi se mi potrebno, da tudi v našem glasilu spregovorimo nekaj besed o tem in na ta način bralce podrobneje seznanimo s problematiko gibanja cen za repromaterialne in surovine na domačem trgu, kot tudi s cenami v deželah, s katerimi trgujemo oziroma iz katerih uvažamo materiale, ki so pri nas deficitarni, to je manj kvalitetni ali dražji.

V zadnjem polletju 1973 in v prvih mesecih letošnjega leta se vsakodnevno srečujemo z novimi povišanji cen, tako da predvidevamo, da bodo v letošnjem letu cene poprečno višje za okrog 20 %, kar bi vrednostno predstavljalo okrog 3,2 milijarde S din večje materialne stroške.

Vzroki, ki pogojujejo tako naglo naraščanje cen za repromaterialne, pa naj bo na domačem trgu ali iz uvoza, izvirajo predvsem iz pomanjkanja in višjih cen nafte in njenih derivatov. Materiali, katerim je surovina naftni derivat, so predvsem: plastično okovje, robovne in ploskovne folije, plastični laminati, lesenitne plošče, lepila in laki (površinski materiali).

Posreden vpliv nafte ima svoj odraz tudi na podražitvi prevoza, saj vemo, da se hlodovina za furnir uvažuje največ iz Afrike in Amerike.

Drugi vzrok, ki pogojuje tako veliko povišanje cen, je v tem, da je pri večini materialov za pohištveno industrijo povpraševanje večje od ponudbe. Dnevno smo lahko pričali naglemu večanju kapacitet pohištvene industrije, medtem ko je industrija, ki naj bi jo oskrbovala s potrebnimi materiali, stagnirala, oziroma njene kapacitete niso naraščale s takim trendom kot industrija pohištva. Zato smo danes zašli v tako situacijo, da za nekatere materiale nimamo zagotovljene dobave ali pa so dobavni roki tako dolgi, da so za naš sistem lansiranja in naročanja nesprejemljivi. V zadnjem času je kritična oskrba z materiali, kot so lesenitne plošče, iverne plošče, namenjene za oplemenitenje s folijami, vezane plošče, kartonska embalaža, površinski materiali in nekatere vrste okovja.

Tretji faktor, ki vpliva na pomanjkljivo oskrbo z repromateriali, so zamrznjene cene na domačem tržišču. Zato se domači proizvajalci raie odločajo za izvoz, kjer iztržijo višje cene kot na domačem trgu.

Dokler bomo administrativno urejali cene, bomo na tržišču še vedno imeli take ekscese, da se materiali izvažajo, medtem ko

jih na domačem tržišču primanjkuje.

Za boljše razumevanje teh problemov naj navedem samo primer za lesenitne plošče, katerih cena se giblje na domačem trgu od 6,70—11,00 din za m², medtem ko jih mi uvažamo po 14,00—16,00 din/m². Takih primerov srečujemo v naši vsakodnevni praksi veliko.

Navedel bi rad tudi nekaj primerov naglega naraščanja cen zlasti za materiale, ki v strukturi stroškov predstavljajo večje vrednosti.

Odstotki povišanja cen se našajajo na leto 1973.

— kartonska embalaža okrog 80 %,

— furnirji: mahagonij okrog 130 %,

— ostali navadni in lepljeni furnirji okrog 15—20 %,

— iverice — letos je predvideno povišanje za 38 %,

— lepila okrog 50 %,

— okovje — plastično in kovinsko okrog 25 %,

— lesenit okrog 40 %,

— melanit (uvoz) okrog 50 %.

Trenutno stanje na tržišču je dokaj nestabilno. Naši dobavitelji ne želijo več sklepati fiksnih pogodb, ampak se pogodbe v več primerih sklepajo mesečno, tromesečno ali polletno. To se pravi, da imamo opraviti nekje z domačo in tujo inflacijo, predvsem velja to za italijansko tržišče.

Na tako tržno situacijo, kot jo imamo sedaj, pa je vpliv nabavne službe malenkosten. So stvari, ki jih včasih lahko samo registramo, bistveno pa na to ne moremo vplivati.

C. Komac

Zdravje in pnevmatske pištole

Delavke iz oddelka za tapetništvo v TOZD Tovarni pohištva Martinjak se v zadnjem času vse pogostejše pritožujejo, da jih po delu s pnevmatskimi zabijalnimi pištolami bolijo roke. Bolečine so najhujše v sklepih roke, s katero držijo pištolo. Delavci službe za varstvo pri delu smo z vso resnostjo pristopili k reševanju tega problema, ker se zavedamo posledic sklepnega obolenja. Taka obolenja imenujemo vibracijska bolezen, ki nastopi po dolgotrajnem delu z vibracijskimi orodji, kot so razni kompresorji in podobno. Kot pa nam je znano, takih obolenj še ni bilo zaradi dela s pištolami na stisnjen zrak. Povprašali smo druga podjetja, ki se ukvarjajo s podobnimi dejavnostmi, vendar nikjer nimajo takih problemov. Znašli smo se pred vprašanjem, ali je vzrok bolečinam pnevmatska pištola ali natezanje tapet-

niškega blaga. Ker pa sami nimamo potrebnih instrumentov, da bi ta delovna mesta natančno pregledali, smo se odločili da pokličemo na pomoč zavod za varstvo pri delu, ki da lahko na podlagi meritev in analiz delovnih mest strokovno oceno in okvalificira ta delovna mesta kot zdravju škodljiva, če so za to tehtni razlogi. Ta delovna mesta sta si že ogledala specialist za meritev delovnih pogojev (vibracije, amplituda vibracij, pospeškov in čas trajanja sunka), ki je meritve že opravil, in specialist za medicino dela. Sedaj čakamo na rezultate, ki nam jih bo zavod poslal. Vendar tehnične meritve še ne bodo dale zadostnih rezultatov. Končni rezultat bomo dobili šele po specialnem zdravniškem pregledu najbolj prizadetih delavk, ki bo v začetku aprila.

P. Funda

Statuti so izhodišče za nadaljnje delo

V temeljnih organizacijah so bili v začetku marca sprejeti statuti na zborih delavcev. S tem sprejetjem so končno določene oblike upravljanja, pristojnosti delavcev temeljnih organizacij in njihovih organov, dolžnosti in pravice ter odgovornosti, gospodar-

jenja, razporejanja dohodka. Statuti tudi opredeljujejo samoupravno delavsko kontrolo in odnos do družbenopolitičnih organizacij.

V Starem trgu gradijo novo avtobusno postajo, ki jo občani že dolgo pričakujejo in želijo

S sprejetjem statuta pa nismo še v celoti samoupravno organizirani; nakazane so le oblike, zato je potrebno čimprej sprejeti samoupravne sporazume, pravilnike, pa tudi poslovniiki. Obstoječi samoupravni akti ne ustrezajo vsem spremembam, ki so nastale v sistemu samoupravljanja in so deloma v nasprotju z določili statuta. Še posebej pa je potrebno poudariti poglavje statuta, v katerem smo uzakonili samoupravno delavsko kontrolo. Samoupravna delavska kontrola obvezuje na podlagi določil statuta vse delavce temeljne organizacije. Da bo delavska kontrola učinkovitejša, je treba čim-

prej izvoliti odbor delavske kontrole, ki bo zagotavljal, da bo leta v temeljni organizaciji zaživele in da se bo celotni sistem samoupravne delavske kontrole izvajal. Člane odbora izvolijo delavci na svojih zborih.

Tudi skupne dejavnosti se morajo čimprej samoupravno organizirati, da bomo tako lahko izpeljali in dokončno oblikovali temeljne organizacije združenega dela in samoupravno delovno skupnost skupnih dejavnosti v celovito organizacijo združenega dela, kot jo nakazuje samoupravni sporazum o združitvi.

I. Klančar

Občni zbor sindikatov občine

Občni zbor sindikatov občine Cerknica, ki je bil 4. marca 1974, je pokazal, da se delovni ljudje zanimajo za probleme, s katerimi se vsak dan srečujejo in jih želijo reševati.

Od 159 vabljenih delegatov in gostov je bilo prisotnih 134. Gradivo za občni zbor so delegati prejeli z vabili. Gradivo, referat in razprava so obravnavali pomembnejša vprašanja glede delovanja sindikatov. V razpravi je sodelovalo 15 delegatov. Spregovorili so o uresničevanju samoupravljanja v TOZD in o pomanjkljivostih, ki jih vsebujejo samoupravni sporazumi, o gradnji stanovanj za delavce, o kadrovski politiki, o uveljavljanju delegatskih razmerij in o uveljavljanju samoupravnih interesnih skupnosti. Nadalje so spregovorili o nalogah, ki so pred sindikati v zvezi z volitvami, o SLO, o dvigu produktivnosti in racionalizaciji proizvodnje, o možnostih ustanovitve srednješolskega

centra v Postojni, o stanju šolstva, kulture in telesne kulture v občini itd.

Poudarili so, da je nova organiziranost pogoj za uveljavitev sindikatov na vseh ravneh in s tem tudi za uveljavljanje resničnih interesov delavcev.

Verificirali so izvolitev 33 delegatov novega občinskega sindikalnega sveta in 6 delegatov nadzornega odbora.

Za novega predsednika ObSS je bil izvoljen Lojze Otoničar iz Bresta, TOZD Tovarna pohištva Cerknica, za podpredsednika Leopold Kočvar s Komunalno stanovanjskega podjetja Cerknica, za sekretarja pa so imenovali Edvarda Lenarčiča.

Ob koncu občinskega zbora pa so članom dosedanjega ObSS in nadzornega odbora podelili, kot priznanje za njihovo delo, trilogijo našega rojaka narodnega heroja Staneta Semiča — Dakija »Najboljši so padli«. Lenarčič

Ekonomski slovarček

SUROGAT je proizvod, ki se uporablja kot nadomestilo drugega »dejanskega« proizvoda v binko je tak izdelek po svojih karakteristikah zelo sličen izdelku fazah predelave ali porabe. Vseki ga nadomešča. Surogat je praviloma izdelek slabše kvalitete in nižje cene. Kaj je surogat, nam bo jasno, če povemo, da je margarina surogat masla. Uporaba surogatov pride v poštev predvsem pri potrošniških dobrinah. **ŠKART** je izdelek ali polizdelek, ki kljub temu, da je obdelan, po kvaliteta in tehničnih karakteristikah ni sposoben za nadaljnjo produkcijo. Pri izdelkih z več stopnjami dela je odstotek škarta normiran in se z njim vnapij račun. Škart izdelki znižujejo ekonomičnost, rentabilnost in akumulativnost proizvodnje ter vplivajo na višino lastnih cen.

Slaba kvaliteta materiala, konstrukcijska napaka, slaba dela, neizurjenost proizvajalca itd.

TEHNOLOGIJA je dejansko združevanje dela in sredstev za proizvodnjo v proizvodnem procesu.

Kadar se v proizvodnji spreminja oblika surovine in materialov, vloženih v proizvodnjo, takrat govorimo o mehanski tehnologiji, kadar se pri predelavi spreminja material, govorimo o kemični tehnologiji.

Tehniko in tehnologijo posamezniki označujejo in nazivajo z imenom tehnika proizvodnje.

Del proizvodnje, pri katerem nastopa kvaliteta sprememba z enotnim imenom — tehnika materiala ali polizdelek, pa se imenuje tehnološki proces.

TREND prikaže osnovno smer gibanja določenega ekonomskega procesa v določenem obdobju.

Računa se na več načinov (uporaba enačb analitično in grafično). Dejansko se uporablja pri analizah, kjer se pokažejo odstopanja od zastavljenih ciljev.

Trend je ugoden, kadar merjena ekonomska kategorija narašča v daljšem obdobju, trend je negativen, če merjena kategorija pada in trend stagnira, kadar merjena ekonomska kategorija v daljšem obdobju ostaja na istem nivoju.

B. Mišič

Proizvodna dvorana za pripravo furnirja v Tovarni pohištva Cerknica

NAŠI LJUDJE

Jože Kočvar ali Hajcerjev Jože, kakor mu pravimo po domače, je možakar 42 let, na Brestu pa zaposlen že celih 25 let.

»Nam se reče po domače pri Hajcerjevih, ker je bil moj oče kurjač, najprej pri Špetnjaku potem pa tudi na Marofu. V družini nas je bilo 6 otrok in smo ob skromnih očetovih osebnih dohodkih težko shajali. Kruha ni bilo vedno na voljo, lačni pa vseeno nismo bli, ker smo pa krompir in zelje jedli. Mati je včasih tudi prašiča zredila, pa kakšno njivo smo dobili v najem, ker svoje zemlje nismo imeli. Zadovaljni smo morali biti z vsem. Za mleko je morala mati odslužiti z delom pri kmetih, prav tako tudi za prevoze in druge usluge. Ker smo bili delavska družina, je bil moj oče že takrat naprednega mišljenja in pozneje bорец NOB. Zato smo morali leta 1942 bežati pred okupatorjem in poiskati zaščito pri partizanih. Bili smo celo v civilnem logorju v Otrobovcu.

Pozneje pa smo odpotovali na Dolenjsko. Mati nas je spretno, kakor je vedela in znala, vodila vseh šest in še nekatere druge otroke, tako da smo le preživeli najtežje dni do kapitulacije Italije. Ko je bila Loška dolina spet svobodna, smo se vrnili domov.

Že leta 1948 sem se zaposlil pri Brestu. Bil sem za kurirja na Marofu in sem vsak dan nosil pošto v Cerknico. Ker ni bilo vedno prevoza, sem šel večkrat tudi peš iz Starega trga v Cerknico in nazaj. Takrat se mi ni zdelo to nič posebnega, saj so ljudje še na daljša popotovanja hodili peš. Danes pa se tako daleč ne bi nihče več spustil peš, saj še na njivo hodijo z avtomobili, čeprav je čisto blizu doma.

Povedati moram še to, da sem tedaj imel 25,00 din mesečnih osebnih dohodkov, naš obratovanja pa okrog 50,00 do 60,00 din.

Torej razlike v osebnih dohodkih niso bile tako velike, kot so danes. Tudi ljudje so bili bolj složni.

ni. Ko smo leta 1954 gradili zaobjarno, smo opravili ogromno udarniškega dela. Tudi ponoči

smo vstajali, da bi razkladali opeko in ostali gradbeni material, ki je bil potreben za gradnjo zabojarne. Vse to smo delali z zavestjo, da si ustvarjamo boljše pogoje za bodoče delo. Poročil sem se leta 1960. Imam dva otroka in tudi žena je zaposlena na Marofu. Na Marofu imam stanovanje, s katerim sem zadovoljen.

Zgodila se mi je krivica, ki je ne morem pozabiti. Ker sem tri mesece delal nadure, da bi zaslužil kakšen dinar več za opremo. Tako sem res zaslužil več. Bolje bi bilo, če ne bi delal tiste nadure in bi redno prejemal otroški dodatek, tako pa sem bogatejši le za eno od izkušenj, ki jih človek nabira celo življenje.

V TLI je bil Jože tudi večkrat izvoljen v samoupravne organe. Nekaj let je bil celo predsednik sindikata, in se še vedno zavzema za pravice delavcev.

Trenutno je zaposlen kot nakupovalec hlodovine iz kmetijskega sektorja.

Jože je velik optimist in gleda perspektivno na življenje z upanjem, da bo za delovnega človeka vedno le bolje in lepše.

M. Šepec

Kdaj bomo darovali kri

Republiški odbor Rdečega križa Slovenije je v januarju 1974 sklical posvetovanje o krvodajalstvu s predstavniki tistih občinskih odborov RK, ki organizirajo krvodajalske akcije za potrebe Zavoda za transfuzijo krvi.

Spricho stalnega porasta stroškov za organizacijo akcij so predstavniki občinskih odborov zahtevali zvišanje nadomestila stroškov za organizacijo akcij ter predlagali, da se z zavodom SRS za transfuzijo krvi sklene dogovor o organizaciji in zbiranju krvodajalcev ter ekonomsko ovrednotijo stroški, ki pri tem nastanejo.

Program o organizaciji krvodajalskih akcij je dokončen in se

med letom, razen v zares izjemnih primerih, ne bo spremenil. Tako je časovni načrt za krvodajalsko akcijo v Cerknici določen za 19. in 20. aprila.

Za naše podjetje je določeno, da bo krvodajalska akcija 20. aprila, torej na dan proste sobote. Darovanje krvi za cerkniški del podjetja (TPC, TIP in SD) bo v prostorih stare menze in male sejne dvorane SD.

Pričakujemo, da se bodo osnovne organizacije sindikata in druge organizacije vključile v organizirane krvodajalske akcije na Brestu in s tem omogočile, da bo letos darovanje krvi vsaj tako uspešno kot vselej doslej.

J. Klančar

Velik protestni zbor

V četrtek, 21. marca 1974 se je nekaj po 14. uri zbrala pred Brestom množica delavcev Bresta, Gradišča, Komunalno stanovanjskega podjetja in drugih delovnih organizacij, mladine in občanov na protestni zbor proti notni italijanske vlade z dne 11. marca letos. Na zborovanju je govoril predsednik sveta komunistov BRESTA Jože Gornik, ki je obsojil ozemeljske apetite ireden-

tističnih in neofašističnih sil v Italiji. Poudaril je odločenost Jugoslavije, da brani vsako ped domovine, kar so narodi Jugoslavije že dokazali med narodnoosvobodilno borbo.

»Teza o nekakšni neugasljivi pravici Italije do ozemlja bivše cone B svobodnega tržaška ozemlja je nevzdržna tudi z gledišča zaključkov evropske konference za varnost in mir. Italija je dolž-

na, tako sodi Jugoslavija in vsa svetovna demokratična javnost, ratificirati in spoštovati vse mednarodne sporazume v zvezi z mejo med SFRJ in Italijo. To pa je tudi pogoj za nadaljnje razvijanje dobrih sosedskih odnosov,« je zaključil tovariš Gornik.

S protestnega zborovanja so poslali protestno brzojavko veleposlaništvu republike Italije v Beograd.

Množica Cerkničanov na protestnem zborovanju pred Brestom

Poročilo

gradbenega odbora za obnovo vodovoda Cerknica—Rakek o zbiranju sredstev, poteku del in poravnanih obveznostih.

Z letom 1973 se je izteklo četrto leto zbiranja sredstev za obnovo vodovoda in seveda tudi četrto leto obnove vodovoda. Zbiranje sredstev in obnovitvena dela potekajo v glavnem po programu, ki ga je sprejel gradbeni odbor in Komunalno stanovanjsko podjetje že leta 1970. Do konca leta 1973 so bili obnovljeni naslednji odseki: Zajetje Pod Slivnico — Cerknica, Cerknica — Rakek, Unec, Vnanje selo, Slivice. Zamenjano je bilo omrežje v Cerknici sami, na Rakeku in v ostalih naseljih, kjer so bili zamenjani glavni vodi. Obnoviti je treba še naslednje odseke: Glavni vod do Brezij, glavni vod Topol, Cerknica—Dolenja vas, Cerknica—Zelše, Cerknica—Dolenje jezero in še nekateri manjši odseki.

1. Zbrana sredstva do konca leta 1973

1.1 Sredstva, zbrana s pomočjo samoprispevka občanov iz osebnih dohodkov, glede na zaposlenost po letih:

— 1970	374.768,35 din
— 1971	519.137,90 din
— 1972	623.784,55 din
— 1973	764.914,25 din
Skupaj:	2.282.605,05 din

1.2 Zbrana sredstva iz samoprispevka občanov v pokoju — od pokojnin po letih:

— 1970	71.698,80 din
— 1971	83.372,60 din
— 1972	98.860,30 din
— 1973	137.084,15 din
Skupaj:	391.015,85 din

1.3 Zbrana sredstva s pomočjo prispevka od katastrskega dohodka in od obniti po letih:

— 1970	21.077,95 din
— 1971	72.410,10 din
— 1972	35.000,00 din
— 1973	63.816,15 din
Skupaj:	192.304,20 din

Opomba: Za leto 1972 je bila nakazana samo akontacija. Pozneje je bila plačana tudi razlika 27.702,00 din, vendar vrnjena. Treba bo še preveriti, zakaj so ta denar, ki je bil že nakazan, vrnili.

1.4 Zbrana sredstva s pomočjo prispevka za porabljen vodo (1.- din/m³)

— 1970	150.000,00 din
— 1971	150.000,00 din
— 1972	150.000,00 din
— 1973	150.000,00 din
Skupaj:	600.000,00 din

1.5 Zbrana sredstva od delovnih organizacij po letih:

— 1970	200.436,80 din
— 1971	183.945,45 din
— 1972	182.409,05 din
— 1973	127.209,60 din
Skupaj:	694.000,90 din

Opomba: Podrobnejši pregled o tem, koliko je posamezna delovna organizacija prispevala, je v posebni tabeli.

Rekapitulacija zbranih sredstev s samoprispevkom:

— iz osebnih dohodkov	2.282.605,05 din
— od pokojnin	391.015,85 din
— od kmetijstva in obrti	600.000,00 din
— od gospod. organizacij	694.000,90 din
— Skupaj:	4.159.926,80 din

2. Najeti krediti

Komunalno stanovanjsko podjetje je do konca leta 1973 najelo naslednje kredite:

2.1 Kredit Ljubljanske banke	1.000.000,00 din
2.2 Kredit Ljubljanske banke	400.000,00 din
2.3 Kredit Ljubljanske banke	200.000,00 din
2.4 Kredit Repub. vodnega sklada	600.000,00 din
2.5 Kredit Repub. vodnega sklada	300.000,00 din
Skupaj:	2.500.000,00 din

Torej je bilo dosedaj zbranih vseh razpoložljivih sredstev skupaj 6.659.926,00 din.

3. Do konca leta 1973 so bila opravljena in plačana naslednja dela:

3.10 Obnova omrežja Peščenek—Bevke—avto-busna postaja v Cerknici	202.452,55 din
3.11 Obnova glavnega voda po Gerbičevi ulici, c. 4. maja in Vidmu v Cerknici	267.223,10 din
3.12 Podaljšek vodovoda na Peščaku	12.885,55 din
3.13 Hišni priključki Bevke—avto-busna postaja v Cerknici	6.408,95 din
3.14 Obnova omrežja v Hamni Gorici v Cerknici	8.120,00 din
3.15 Obnova vodovoda Dovcah na Rakeku	112.474,30 din
3.16 Rekonstrukcija glavne trase Cerknica—Rakek—Ivanje selo—Unec—Slivice	3.091.697,25 din
3.17 Načrti za trase Cerknica—Dolenja vas	5.693,10 din
3.18 Načrt za rekon. vodovoda Cerknica—Rakek	138.432,00 din
3.19 Omrežje Ivanje selo	107.107.540,65 din
3.20 Glavna trasa zajetja v Pod Slivnici—Cerknica	2.726.106,00 din
Skupaj:	6.679.003,25 din

Od tega zneska je potrebno odšteti JLA kot pomoč pri zemeljskih delih znesek v višini 358.235,50 din.

Vrednost opravljenih del Komunalno stanovanjskega podjetja Cerknica znaša 6.320.797,7 din.

4. Obračunana in plačana dela do konca leta 1973

— iz zbirnega računa	2.953.506,35 din
— iz vodarine	600.000,00 din
— iz gospodar. organizacij	535.194,30 din
— krediti	2.500.000,00 din
Skupaj:	6.588.700,65 din

S tem, ko smo zaključili tretjo fazo obnove vodovoda, pijemo zdravo, pitno vodo. Od takrat, ko so bile priključene cevi pri zajetju, so se črpalke ustavile in do zdaj mirujejo. Videli bomo, ali bo tako tudi v poletnih mesecih.

Gradbeni odbor se v imenu prebivalcev najlepše zahvaljuje vsem, ki so prispevali sredstva, in upa, da bodo to storili tudi v zadnjem letu.

Zahvaliti se moramo enotam JLA, ki so s svojim požrtvovalnim delom opravile najtežja zemeljska dela. Zahvaliti se je treba tudi vodstvu in kolektivu Komunalnega stanovanjskega podjetja, ki si veliko prizadeva tako glede zbiranja sredstev, kakor pri izvajalnih delih.

T. Kebe

Vsako leto so v času majskih šolskih izletov pripombe, da nimamo na Cerkniskem jezeru organiziranega strokovnega vodstva, pa tudi oba »bifeja« ne delata. Sporna je še oddaljenost; smerokaz onkraj ceste kaže oddaljenost 3 km

Razstava otroških ekslibrisov

Sobota, 16. marca letos. Bil je lep, sončen in topel dan. Zaplate snega so se zrcalile v jezeru, ki so ga vznemirjali lahni vetrovi in jate divjih rac. Teme Slivnice je bilo zavito v belo ogrinjalo, trobentice in zvončki so rinili iz zemlje. Vse je bilo nekam svečano, slovesno. Praznično je bilo tudi razpoloženje okrog Salona pohištva Brest. Rdeči plakati so vabili na ogled 1. razstave pionirskih ekslibrisov. In v salonu so se med številne kupce začeli kmalu zjutraj mešati pionirji, prva posamezniki, potem skupine. Prihajali so novi in novi. Končno se je nekaj po deseti uri ustavil pred tovarno avtobus, iz njega se je vsula velika gruča otrok.

Pionirji, ki so prišli iz vse Slovenije, so imeli v Cerknici svoj prav poseben praznik. Po večmesečnem trudu ob rezanju linorezov in lesorezov se je pokazal uspeh. Revija Pionir, ki je ob sodelovanju Društva Exlibris Sloveniae pripravila akcijo za izdelavo ekslibrisov, je v januarju sklicala strokovno žirijo, ki je izmed 806 poslanih ekslibrisov izbrala 250 za razstavo v Cerknici. Več kot 700 pionirjev je delalo te drobne lističe — ekslibrise, na katerih so bili različni motivi,

živali, gore, kolesa, portret maršala Tita, cetje, globvuk, rakete ... Kako izredno domiselna je otroška glava, v kateri so se rodili načrti za rezanje v linolej ali v les! In koliko drobnega truda je bilo potrebnega, da so nastali vsi ti ekslibrisi! Kar na dvain-

petdesetih slovenskih šolah so se trudili, da bi izdelali čim lepše ekslibrise. Poslali pa so res nešteto imenitnih izdelkov. Kmalu po deseti uri so cerkniški pionirji — harmonikarji v Salonu Bre-

sta izvalili iz svojih inštrumentov nekaj udarnih taktov. Sledil je pozdrav gostom in domačinom; pionirjem — mladim umetnikom je spregovoril prof. Jaro Dolar; domačini so zapeli; sledile so nagrade najboljšim pionirjem. Na stenah med pohištvo so viseli razstavljeni pionirski ekslibrisi, vsak zase je bil drobna, prirčna umetnina. Gledali so jih mladi in stari, ob nekaterih so se ustavljali dalj, ob drugih bežno. Nekateri so živahno komentirali, pri drugih so ugotavljali, kaj pomenijo.

Po otvoritvi in ogledu razstave so se pionirji in gostje preselili v sejno dvorano, kjer jih je pozdravil akademski slikar Lojze Perko. Kako prijetno je znal mladim povedati, da smo Slovenci vse premalo ponosni nase, kako je začel ustvarjati. Dvoranica se je zatemnila in na platnu se je v lepih barvah zopet pojavil Lojze Perko, ki je slikal, opazoval. Olja so se menjavala z živimi slikami, glasba je povzdigovala to svečano razpoloženje. Po končanem Perkovem filmu je stekel še film o tovarni Brest.

Vsi mladi gostje so se nato odpeljali do jezera, kjer jih je pozdravila sivkasta vodna gladina in prebujajoča se pomladanska narava. Vozili so se okrog jezera, ki so ga lahko spoznali v najlepši podobi.

Po kosilu so pionirji zapustili gostoljubno Cerknico in se odpe-

ljali na svoje domove, raztresele prav po vsej Sloveniji. Dan, ki so ga preživeli v Cerknici, je bil zanje pravi praznik, praznik mladih, ki so slavili svoje drobne uspehe — plod dolgih prizadevanj. S seboj pa so ponesli nadvse lepe spomine.

In kaj lahko rečemo ob vsem tem? Cela vrsta stvari je, ki se porajajo v mislih! Najprej, da naši pionirji niso samo sposobni narediti dobre in lepe stvari, ampak da to radi delajo in da jim ni žal truda. Potem je tu posrečena zamisel revije Pionir, ki večkrat razpiše takšne ali drugačne delovne naloge — to pot je bila razpisana izdelava ekslibrisa. Slednji pa je vsekakor posluh delovnega kolektiva Brest za kulturna dogajanja.

Zaradi vsega tega moramo reči: Hvala pionirjem, ki so nam vsem pripravili tako prijetno doživetje. Hvala delovnemu kolektivu industrije pohištva Brest, ki je omogočil izvedbo te akcije. Hvala vsem, ki so pri tem nesebično pomagali.

1. razstava otroških ekslibrisov je uspela in dobila svoj viden odmev v slovenskem kulturnem prostoru, odmevala pa bo tudi v svetu, saj bo društvo Exlibris Sloveniae na letošnjem mednarodnem ekslibris kongresu na Bledu poklonilo razstavno mapo vsem udeležencem kongresa. Takšnih akcij pa tudi v svetu ne poznajo veliko! R. Pavlovec

Veselo praznovanje

Vsako leto želimo, da bi žene praznovale svoj praznik v zadovoljstvu in bile ponosne na vse uspehe, dosežene v preteklem letu. Ob tem lepem prazniku se spominjamo tudi težkih dni, ki so jih žrtvovali žene, da bi bil za vse nas lep naš današnji in jutrišnji dan.

Sindikalne organizacije v temeljni organizaciji združenega dela so vsako leto pobudnik in organizator, da bi žene na dan njihovega praznika bile res srečne. Tako je bilo tudi letos. Vse žene so bile obdarjene s praktičnimi darili. Ob tem dnevu pa niso bile pozabljene tudi delavke, ki so se v Brestu upokojile. Poleg daril je k svečanemu vzdušju praznika prispeval kulturni program.

V cerkniški Tovarni pohištva je za žene v kulturnem sporedu nastopala godba na pihala, pevski zbor »Tabor« iz Cerknice in recitatorji. Na praznični večer je godba na pihala samoiniciativno priredila koncert in ples za vse žene v stari menzi.

V Tovarni pohištva Martinjak so se žene ob glasbi prav tako lepo razpoložile.

V Tovarni lesnih izdelkov in v Tovarni pohištva v Starem trgu so vse žene skupaj proslavile svoj praznik ob aperitivu in krajšem nagovoru predsednika sindikata. Zvečer pa je dramska skupina iz Loške doline za vse žene pripravila igro »Pričarani ženini«.

V Tovarni ivernih plošč in skupnih dejavnostih pa so žene proslavljale praznik v okviru posameznih služb. J. Škrlič

Delavke Bresta so proslavile 8. marec

Povsod so žene tudi v popoldanskih urah proslavljale svoj praznik v veselih družbah, bodisi v krogu svojih najdražjih ali v krogu podjetja. Ob njihovi radosti smo bili vse zadovoljni. J. Škrlič

Ustanovljena je ZKPO v občini Cerknica

Na pobudo občinske konference SZDL Cerknica ter drugih družbeno-političnih organizacij v občini je bila ponovno ustanovljena 20. marca 1974 Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Cerknica (ZKPO).

Zveza uresničuje svojo funkcijo tako, da na prostovoljni osnovi združuje občane v široko kulturno gibanje, v katerem se organizirajo kot ustvarjalci in porabniki kulturnih dobrin.

Zveza temelji na spoznanju, da je kultura enovita, nedeljiva in last vseh ljudi in na načelu samoupravljanja na področju kulture, ki daje vsakemu občanu pravico in dolžnost sodelovati o kulturni politiki svojega okolja.

NALOGE ZVEZE

— Omogoča in organizira javno razpravljanje o vseh problemih s področja kulture;

— spodbuja kulturne akcije;

— ugotavlja kulturne potrebe občanov in koliko ter kako so zadovoljene;

— skrbi za kulturno, estetsko in etično vzgojo ter za širjenje in poglobljanje kulturnih potreb med občani;

— organizira lastno kulturno dejavnost ter glede na potrebe ustanavlja kulturne skupine, društva, klube;

— se povezuje s sorodnimi organizacijami v občini in izven nje.

Zveza se bo bolj omejila na amatersko dejavnost s področja dramatike, lutkarstva, glasbe, likovnega usvarjanja. Omogočala bo srečanje teh amaterskih skupin.

Zveza bo povezovala, spodbujala in vrednotila posamezne dejavnosti s svojega področja.

Temeljna kulturna skupnost Cerknica bo vodila splošno politiko dela ZKPO Cerknica ter jo financirala.

Zveza ugotavlja, da se zanimanje za kulturo in amaterstvo večja. Predvsem je živahna dejavnost pri pevskih zborih, lutkarstvu, recitatorskih in dramskih kroških, godbi na pihala, amaterskem dramskem gledališču, likovnem ustvarjanju.

Konferenca zveze je ugotovila, da so poseben problem v naši občini kulturni domovi.

Za ureditev teh bodo potrebna večja sredstva krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in občanov.

Delegati konference ZKPO so izvolili sedemčlansko predsedstvo konference, predsednika in podpredsednika zveze:

— Rado Hlebec, predsednik in vodja kulturno-prosvetnih društev;

— Franc Štefančič, predsednik in zastopnik krajevnih skupnosti;

— Cvetka Levec, vodja dramsko-recitatorskih in lutkarskih krožkov;

— Mirko Rebolj, odgovorni za proslave;

— Jože Stanič, zastopnik dramskih sekcij;

— Franc Škrabec, odgovoren za pevske zборе;

— Franc Žnidaršič, zastopnik godbe na pihala.

R. Hlebec

Nova restavracija

8. marca 1974 je Gostinsko podjetje »Jama« iz Postojne odprlo novo restavracijo v Starem trgu.

To je prav gotovo nova pridobitev za Loško dolino. V dokaj sodobnem lokalu je zaposlenih osem gostinskih delavcev. Restavracija obratuje v dveh izmenah.

Po tako kratkem času obratovanju seveda še ni mogoče podati neke dokončne sodbe o uspešnosti poslovanja in rentabilnosti restavracije. Toda sedaj jo lahko pohvalimo in govorimo o njej le v superlativih. Precej podrobnosti smo izvedeli in zraven bi povedali še tole: V restavraciji v Starem trgu je posebna specialiteta tako imenovana slaščica »grajska plošča«. Te v ostalih restavracijah ne boste dobili. Velika redkost, ki se v drugih restavracijah tudi ne dobi, so »orehove palačinke z vinskim šotojem«. Imajo pa še lovsko bržolo, holandski biftek, kotlet a la Parma itd.

Ce napišemo še to, da stane celotno kosilo s slaščicami vred 40 din, domači narezek pa približno 25 din, potem to ni pretirano za potrošnikov žep po današnjih cenah.

Prof. Jaro Dolar govori na otvoritvi razstave

Državno prvenstvo pionirjev v smučarskih tekih

Od 8. do 10. marca letos je bilo v Loški dolini državno prvenstvo pionirjev v smučarskih tekih. Z zborom vseh tekmovalcev, dviganjem državne in pionirske zastave, pozdravnim govorom predsednika organizatorja in pokrovitelja ter podpredsednika Smučarske zveze Jugoslavije tov.

Start tekmovanja pionirjev pred Kovinoplastiko v Ložu

Gregorja KLANČNIKA se je v Loški dolini pričelo III. državno prvenstvo pionirjev v smučarskih tekih. Tekmovanja se je udeležilo 153 tekmovalcev iz 17 klubov Slovenije, Hrvaške in Srbije.

Smučarska zveza Jugoslavije praznuje letos 50. obletnico obstoja. Zato ni slučaj, da je zapala organizacija III. državnega prvenstva pionirjev v smučarskih tekih ravno SK Loška dolina — kraju, ki leži v neposredni bližini Blok, ki veljajo za zibelko slovenskega smučanja.

V petek popoldne je bila svečana otvoritev na telovadšču TVD Partizana v Starem trgu, v soboto dopoldne so tekmovali pionirji v tekih posamično, v nedeljo pa v štafetah, nakar so na svečan način podelili diplome, kolajne in nagrade. Vsi tekmovalci so prejeli tudi spominska darila in posebne diplome SK Loška dolina, kot znak priznanja za sodelovanje na državnem prvenstvu.

Rezultati:

- Mlajše pionirke — 2 km:
1. Delač Danijela, SD Polet, 10:50,99
2. Kavžlarič Vinka, SK Fužine, 11:11,99
3. Jurovič Zvonka, TVD Partizan Gorje, 11:28,85
Mlajši pionirji — 2 km:
1. Kršinar Jani, SK Olimpija, 08:55,78
2. Munih Bojan, SK Olimpija, 09:24,20
3. Kraljac Josip, SD Polet, 09:35,38
Starejši pionirji — 3 km
1. Orešek Branko, SK Ihan, 12:32,63
2. Vrhunc Miran, SD Alples, 12:50,95
3. Eržen Franc, SD Alples, 12:57,05
Starejše pionirke — 3 km
1. Blažević Inga, SD Polet, 13:58,19
2. Jurković Liljana, SD Polet, 15:40,91

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Božo LEVEC, namestnik Franc STERLE. Ureja uredniški odbor: Ivanka GODEŠA, Mirko GERŠAK, Marija GRBEC, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Franc MULEC, Franc STERLE, Miha ŠEPEC, Zdravko ZABUKOVEC. - Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

3. Pogačnik Zvonka, SK Ihan, 16:00,46
Rezultati štafetnih tekov:
Mlajše pionirke — 3 x 2 km
1. SD Polet Skrad 34:40,53
2. SD Goranin Del. 38:42,31
3. TVD Part. Lovrenc 39:22,33
Mlajši pionirji — 3 x 2 km
1. SK Olimpija 30:42,43

2. SD Polet Skrad 31:38,44
3. SD Alples 32:11,50
Starejši pionirji — 3 x 3 km
1. SD Alples 40:06,62
2. SK Olimpija 41:24,53

Filmi v aprilu

Cenjene obiskovalce obveščamo, da bodo od 1. aprila dalje večerne kino predstave ob 20. uri.

1. aprila ob 20. uri — italijanski film BRATA MASČEVALCA. Western.
4. aprila ob 20. uri — ameriški film VOJNA MED MOSKIMI IN ZENSKAMI. Komedijska. Igra Jack Lemmon.
6. aprila ob 20. uri — ameriški film DAMA S KAMELIJAMI. Drama. Igra Greta Garbo.
7. aprila ob 16. in 20. uri — francoski film DVORSKE SPLETKE. Komedijska. Igra Luis de Funès.
8. aprila ob 20. uri — italijanski film BEN IN CHARLY. Western. Igra Giuliano Gemma.
11. aprila ob 20. uri — italijanski film SARTANA, DOLARJA IN MENIH. Western. Igra Peter Lee Lawrence.
12. aprila ob 20. uri — slovenski film PASTIRCI, otroški roman (za šolsko mladino spored po sporazumu s šolo).
13. aprila ob 20. uri — ameriški film DOC HOLLIDAY. Western. Igra Faye Donaway.
14. aprila ob 16. in 20. uri — francoski film KAKO SKRITI TURPLO. Komedijska. Igra Luis de Funès.
15. aprila ob 20. uri — francoski

Pred tekmovanji

Tako kot vsako sezono smo tudi letos poskušali, da bi ekipe kar se da najbolje pripravili za začetek tekmovanja v podzveznih ligah. Težave, katere nas spremljajo pri pripravi ali samem tekmovanju, so vedno enake in vrtimo se v nekem začaranem krogu kljub temu, da rešitve poznamo. Telesna kultura v celoti še vedno bazira na volji posameznih zanesenjakov. Več let smo se trudili, da smo dobili zakonito ureditev telesne kulture. Po samoupravnih poti smo se organizirali v interesne telesno kulturne skupnosti. Stojimo pred problemom, kdaj bo stekel naš ekonomski sistem, ker se njego-

3. SK Loška dolina 41:58,78
Starejše pionirke — 3 x 3 km
1. SD Polet Skrad 45:36,50
2. SD Goranin Del. 51:59,44
3. SK Risnjak 53:22,52

Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra. Vsi pionirji so bili gostje pionirjev Loške doline, pri katerih so se hranili in prenočevali brezplačno.

Po končanem tekmovanju smo zaprosili za izjavo podpredsednika Smučarske zveze Jugoslavije Gregorja Klančnika:

»V veliko zadovoljstvo mi je, da sem sodeloval na III. državnem prvenstvu pionirjev v Loški dolini, in sicer prvič zaradi tega, ker sem spoznal terene, ki so idealni predvsem za gojitev smučarskih tekov, in drugič, ker sem prisostvoval prireditvi najmlajših tekmovalcev, v ki pomenijo našo prihodnost. Smatram, da je letošnje državno prvenstvo v Loško dolini velik dogodek, saj je bila organizacija tekmovanja odlična, tekmovalne proge lepo speljane, pionirji pa so s svojim nastopom dokazali, da v prihodnosti lahko računamo na novo kvaliteto generacije. Tako veliko število tekmovalcev zagotavlja, da se bo smučarski tek vzpenjal tudi v prihodnosti, škoda je le, da na tekmovanju niso bile zastopane vse republike. Velika udeležba hrvatskih pionirjev iz sosednjega Gorskega Kotarja in kvaliteta sta dokazali, da v bližnji prihodnosti lahko resno računamo na dokaj močno športno konkurenco.«

S. Berglez

film SOLO. Drama Igra Pierre Moci.

18. aprila ob 20. uri — ameriški film DETEKTIVA LJUBE ZENSKA ZGODBA. Drama. Igra Mia Farrow.
20. aprila ob 20. uri in
21. aprila ob 16. uri — ameriški film DETEKTIV SHAFT. Kriminalka. Igra Richard Roundtree.
21. aprila ob 20. uri — ameriški film HAMMERSMITH JE POBEGNIL. Drama. Igra Richard Burton.
22. aprila ob 20. uri — ameriški film JEZA V NOČI. Kriminalka. Igra Clint Eastwood.
25. aprila ob 20. uri — ameriški film SHAFTOV VELIKI PODVIG. Kriminalka. Igra Richard Roundtree.
27. aprila ob 20. uri in
28. aprila ob 16. uri — ameriški film UJEVA. Pustolovski film. Igra Kirk Douglas.
28. aprila ob 20. uri — ameriški film OREL V KLETKI. Zgodovinski film.
29. aprila ob 20. uri — ameriški film DEKLE Z OTROKOM. Drama.
SLOVENSKI FILM »PASTIRCI« po istoimenskem otroškem romanu našega največjega mladinskega pisatelja FRANCETA BEVKA; za šolsko mladino spored po dogovoru s šolo).

Posebej bi hotel pohvaliti nekaj starejših igralcev, ki kljub svojim letom še vedno aktivno sodelujejo in so mladi generaciji lahko lep primer volje in znanja, kako se je treba boriti za napredek in barve svojega kluba. In ob koncu še razpored spomladanskih tekem:
31. marec — Cerknica : Hrastnik
7. april — Medvode : Cerknica

14. april — Borovnica : Cerknica
21. april — Apnar : Cerknica
28. april — Cerknica : Partizan
5. maj — Induplati : Cerknica
12. maj — Cerknica : Grosuplje
19. maj — prosti
26. maj — Kočevje : Cerknica
2. junij — Cerknica : Ribnica
9. junij — Mengeš : Cerknica
F. Kranjc

Kegljači spet aktivni

V petek 15. 3. 1974 je bil ustanovni občni zbor kolegijskega kluba »BREST« Cerknica. Nekateri člani bivšega kluba in ljubitelji kegljanja smo se odločili, da oživimo delo starega kluba in pridobimo v naše vrste nove člane. Član kluba lahko postane vsakdo, ne glede na to, kje je zaposlen, oziroma kjer prebiva. Če pa hočemo klubu povrniti sloves, ki ga je imel stari klub, je treba izpolnjevati osnovne pogoje za delo in prijetno vzdušje v klubu. Vsakdo, ki se želi včlaniti v KK »BREST«, dobi na kegljišču pri blagajničarki kluba Dragici Pokleka pristopno izjavo, jo izpolni, obenem pa plača tudi članarino. Članarina je simbolična, za dijake in študente znaša 2 din, za vse ostale pa 5 din mesečno.

Na občnem zboru smo sklenili, naj bi letošnje leto plačali članarino za 10 mesecev skupaj v enem obroku.

Prosimo vse, ki se želijo včlaniti v klub, da to store čimprej vsaj do 15. aprila 1974. Na podlagi števila prijav bo sestavljen program dela pod strokovnim vodstvom, ki bo vključeval poleg priprav za razna tekmovanja tudi rekreacijsko kegljanje. Nove člane bomo vpisovali tudi pozneje.

Želja odbora kegljaškega kluba Brest Cerknica je, da bi se ljubitelji tega športa v čim večjem številu vključili v naše vrste, in zato vas vabimo, da se nam pridružite tudi vi.

Odbor K. K.

Uspela akademija

Rakek je slavil obletnico odhoda mladih fantov v partizane 13. marca 1942 — Pesem posvečena njihovi borbi — Preplet dveh generacij.

Kulturno umetniško društvo »Heraj Izток« je skupaj z Glasbeno šolo Frana Gerbiča, osnovno šolo in mladinskim aktivom z Rakeka pripravilo proslavo ob 32. obletnici odhoda Rakovčanov v partizane. Več kot sto nastopajočih, nabito poln kulturni dom, pred vrati pa še kakšnih petdeset ljudi, ki so morali zaradi pomanjkanja prostora ostati zunaj, preplet mladih in starih, dve generaciji, ki sta odrasli v tako različnih obdobjih, pa vendarle obe ponosni na naš praznik, to so glavne značilnosti svečane akademije v počastitev omenjenega praznika.

Navdušenje ob poslušanju nastopajočih se je vedno bolj stopnjevalo. Nihče ni skoparil z aplavzom, pa tudi niso bili redki, ki so se jim ob poslušanju recitatorja Blaža Matekoviča zasolile oči, ob pesmi Magde Stražar »Težka pot«, ki govori o streljanju talcev na Ulaki v Loški dolini. Mnogi so ob tem podžvižljali tiste dneve, ko so premra-

ženi in mnogokrat lačni hodili po gozdovih s trdo vero v svobodo.

Prvoborec FRANC KOTNIK, član pevskega zbora »Heraj Izток«, je recitiral lastno pesem »Rakovški fantje«, ki jo je napisal prav za letošnjo proslavo našega praznika. Ravnatelj glasbene šole Minko Rebolj jo je uglasil, zapeli pa so jo naši pevci. Buren aplavz, ki je sledil ob koncu pesmi, se ni in ni mogel polčiti, morali so zapeti še enkrat. Navdušenje ob koncu poldrugo uro dolge akademije je bilo izredno. Številni, kot je bil številni obisk, so bili stiski rok, pozdravi in želje, da se prihodnje leto spet vidimo.

KUD »Heraj Izток« je tako znova potrdil, da je vreden nosilec imena našega narodnega heroja Ivana Turšiča, pevski zbor tega društva pa je dobil priznanje za aktivno delo na področju širjenja kulture. Vsi Rakovčani smo si edini v tem, da je bilo tako dobrih akademij na Rakeku doslej malo, pomembno pa je tudi to, da je obisk iz leta v leto številnejši, da je prešla akademija v skupno manifestacijo generacij. Z. Trošt

Naši upokojenci

S 15. marcem 1974 je bil za služeno upokojen dolgoletni član kolektiva TOZD TP Martinjak tov. ALBIN TRUDEN.

V tovarni je bil zaposlen od leta 1947 dalje. Delal je na različnih delovnih mestih v strojni oddelku, bil je referent HTV, pomočnik skladiščnika surovin in nazadnje vrsto let skladiščnik surovin.

Vseskozi je bil aktivno družbeno-politični delavec, predvsem pa

PLANINSKI IZLET

Planinsko društvo Cerknica prireja izlet v Valvasorjev dom pod Stolom v soboto, 18. maja 1974.

Prispevek za izlet je 40 dinarjev, prijave pa sprejemamo do vključno 26. aprila. V ta znesek je vključeno:

— prevoz z avtobusom, enolončnica v koči, vodstvo izleta.

Za izlet se lahko prijavi samo člani planinskega društva Cerknica. Prijave za izlet sprejema za mladinski odsek tovariš Konrad Knez na osnovni šoli Cerknica, za ostale pa tovariš Tone Perovnik, služba za AOP »Brest«.

Vse ostale podrobnosti o izletu (oprema, prehrana, odhod iz Cerknice itd.) bomo sporočili vsem prijaviteljem pravočasno.

Planinsko društvo Cerknica

zelo aktiven član v naših samoupravnih organih.

31. marca 1974 bo upokojena naša 50-letna delavka MARIJA GORNIK, zaposlena v TOZD TP Martinjak.

V tovarni je bila od 20. 1. 1947. Delala je na različnih delovnih mestih v proizvodnji, vrsto let je bila obračunovodkinja osebnih dohodkov in nazadnje administratorka v skladišču materiala.

Pri svojem delu je vedno vestna in dosledna.

Želimo jima še vrsto zdravih let!

Kolektiv TOZD TP Martinjak

IN MEMORIAM

Po dolgi in mučni bolezni je 4. marca 1974 v starosti 74 let umrl naš nekdanji delavec — kvalificiran zidar, upokojenec TOZD TP Martinjak tov. Matevž Mahnič iz Grahovega.

V tovarni je bil zaposlen od 1. 12. 1954 do 12. 10. 1965.

Kot zidar je s svojim delom veliko prispeval k obnovi tovarne in tudi k vsem nadaljnjim rekonstrukcijam.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Kolektiv TOZD TP Martinjak